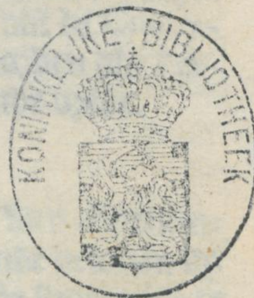
POINCTEN
Ende
CONDITIEN
Gemaeckt tusschen zijne
Excellentie den Heere Prince Mauritz van Orangien / ende Graeff Wilhelm Ludwig van Nassauw / met de Raden van State ter eenre / ende de Stadt Groeningen ter andere syden.

Ge-accordeert ende gesloten in 't Leger tot Helpen voor Groeningen den 23. Julij 1594.

Gedruckt tot Groeningen,

By Jan Claessen Boeck-drucker ende Boeck-verkooper inde Gulden-strate in 't Schrijf-boeck, Anno 1646.

Poincten ende Conditien

gemaeckt tusschen zijne Excellentie Prince Mauritz van Orangien / ende Graeff Wilhelm Ludwig van Nassauw / met de Raeden van State ter eenre / ende de Stadt Groeningen ter andere syden.

I.

IN Den eersten / dat alle Offensien / Injurien / Misdaden ende alle Weghen van Feyte ende datelijcke wercken gedaen / geschiet ende volbracht vanden beginne der Troublen / soo wel in d'eerste als de laetste Troublen / Alteratien ende Beroerten gevallen / wie oock die onder de Belegheringe der Stadt Groeningen jegenwoordelijck geschiet / tot wat plaetsen ende manieren dat het oock zy / soo in't generael als particulier soo binnen als buyten / sullen wesen / zijn ende blijven vergeven ende vergeten / ende gehouden als niet geschiet / sulcx dat tot geenen tijde geen Vermaen / Mentie / Molestatie / Actie of Ondersoeck met rechte / oft buyten rechte daeromme gedaen / gemaeckt / oft yemant te laste geleyt sal mogen worden / op pæne / dat de Contraventeurs ge-reputeert, geacht ende gestraft sullen worden als Perturbateurs ende Verstoorders vande gemeene ruste ende vrede.

II.

Sullen die vande Magistraet ende Ingesetenen van Groeningen aennemen ende beloven / gelijck sy aennemen ende beloven by desen / hen in de Unie der ge-unieerde Nederlantsche Provincien te re-unieeren ende de Heeren Generale Staten der selver ge-unieerde Provincien aenhangich / gehouw ende getrouw te zijn. Ende dat dien volgende die van Groeningen als een Mede-Lidtmaet neffens den Provintien als goede Bontgenooten / in goeder trouw ende ongeveynsdelijcker vaste ende onverbreeckelijcke

 lijcke

lijcke vruntschap onder malkanderen onderhouden sullen/ ende in allen tijden ende in allen occurrentien malcanderen bystaen/ om te wederstaen/ daer upt te houden/eñ te verdrijven alle de Spaigniaerden ende heure Adherenten, gebruyckt ende gepoocht hebbende/ boven alle recht/ redenen ende billicheyt den Ondersaten te verdrucken/ ende te verderven/ ende die selve te priveren van alle heure welvaert/ ende in een eeuwige slavernie/ servitude ende armoede te brengen/ ende te houden.

III.

Item sullen die van Groeningen sauff rechts ende onvercort zijn ende blijven in alle hun Privilegien, Liberteyten, Rechten ende Vryheden:

IV.

Item sullen Stadt ende Ommelanden in 't compareeren ende stemmen inde Generaliteyt met alle het ghene daer aen sal mogen dependeren, hun reguleren, na 't gene by den Heeren Generale Staten met goede kennisse van saecken ge-decideert ende verclaert sal worden.

V.

Dat mede de Welgeboorne Heere Grave Wilhelm Ludwig van Nassauw als Stadthouder ende Gouverneur der Stadt Groeningen ende Ommelanden/ luyt de Commissie der Heeren generale Staten/ erkent/ aengenomen ende ontfangen sal worden. Doch dat het Different tusschen der Stadt Groeningen ende Ommelanden geresen/ ende soo noch soude mogen rijsen/ Sal staen tot determinatie ende dispositie vanden Heeren Staten Generael/ofte haere ge-Committeerde.

VI.

Item dat binnen der Stadt Groeningen ende Landen/ geen ander Religie ge-exerceert sal worden/ dan die ge-reformeerde Religie, sulcx als die jegenwoordelijck inde ge-unieerde Provincien openbaerlijck ge-exerceert wort. Mits dat niemant in sijn Conscientie ofte Gewissen sal worden ge-inquireert, ondersocht/ ofte beswaert. Ende dat alle de Cloosters-Gheestelicke ende Cloosters-goederen/ sullen in jegenwoordigen staet blijven/ tot dat byden Heeren Staten Generael/den Staet vander Stadt Groeningen eñ Ommelanden/ behoorlijck ge-redresseert sal zijn. Mits dat alsdan by de Provincie selfs op het gebruyck der goederen eñ onder-

hout

hout vande Geestelicke Persoonen behoorlijcke ordre sal worden gestelt. Welverstaende dat soo veel de Commanderyen, van Werffum/ Wijtwert/ ende Oosterweerum aengaen/ dat die sullen gehouden ende ge-tracteert worden als gelijcke Commanderyen inden anderen ge-unieerde Provincien gelegen zijnde.

VII.

Ende dat tot verseeckerheyt der Generaliteyt ende vande Stadt/ oock tot verhoedinge van allen onlust ofte tweedracht tusschen die Burgers ende Inwoonders/ die van Groeningen sullen innemen vijf ofte ses vander Generaliteyts-Compagnien voet-volck/ diemen met advijs vanden Magistraet aldaer/ tot minste quetsinge van Burgeren ende Inwoonderen sal accommoderen, ofte met Logijs-gelt versien/ ende dat op alsulcken voet/als naederhant by zijne Gen. tusschen de Stadt ende Landen sal mogen ge-accordeert ende gevonden worden.

VIII.

Ende aengaende het demolieren vande Forten, sal geschieden nae gelegentheyt/ ende by kennisse eñ adveü vande Heeren Staten Generael.

IX.

Dat de Stadt Groeningen mette Ommelanden sullen in 't inwilligen der Generale Middelen ende Contributien, tot stuer vande gemeene sake hen conformeren ende gelijck-maken/ na advenant van andere contribuerende Provintien.

X.

Item dat van alle d' Omslagen ende Contributien tot noch toe uptgeschreven/ omgeslagen ende ontfangen/ oock vande Domeynen daer van gerekent is/ die Rekeninge voor goet sal worden gehouden. Ende daer van niet gerekent is sal Rekeninge worden gedaen/ voor de oude Heeren/ midts datse hen van geenen vorderen Ontfanck van eenige Restanten, sullen onderwinden.

XI.

Item dat alle Uyt-gewekenen vander Stadt Groeningen ende Ommelanden/ ofte heure erfgenamen/ wederom ge-restitueert eñ toegelaten sullen worden in heur goederen/ niet ver-alieneert zijnde/ mits

te/ mits dat onderlinge goede civiliteyt sal worden gebruyckt.

XII.

Eñ aengaende die verkochte oft ver-alieneerde on-roerende goederen/ 'tzy voor schulden/oft uyt gaende lasten/ als mede de ge-confisqueerde goederen/ oft andersins/ sal den ge interesseerden weder aen hem mogen crijgen de selve verkochte goederen/ mits by hem binnen den tijt van vier jaren deselve lossende voor hem selfs / ende betalende den Coopschat aenden Coopere/mette Renten van dien/ daer aen afslach streckende de Pachten by den Coopere ontfangen. Ende soo in desen wel eenige swaricheyt mochte vallen / sal't selve staen ter Decisie van d' Ordinaris Competenten Rechter.

XIII.

Item sal een yeder Burger oft Ingeseten der Stadt Groeningen/Geestlijck oft Weerlijck vry staen / omme binnen der Stadt te blijven/ oft op andere Steden / Landen ende Plaetsen/ die Neutrael zijn / nae sijn gevalle te mogen vertrecken / ende sijne Residentie nemen / in sulcken gevalle haere propre ende eygene goederen genietende / mits datse hen niet en sullen mogen begeven metter woone aen des vyants zijde.

XIV.

Sullen mede in desen Tractate begrepen zijn / alle uyt-heemsche persoonen van wat qualiteyt oft natie die mogen zijn hen jegenwoordelijck binnen der Stadt Groeningen onthoudende / om binnen deselve Stadt heure woon-plaetse te mogen continueren, midts doende Eedt van getrouwicheyt / oft in Neutrale plaetsen te vertrecken.

XV.

In gelijcken wat Rente-brieven / Verset-brieven Pacht-brievan/Schulden / Lasten ende Swaricheden/van Abten/Prelaten/ Geestelicke persoonen/ soo uytlantsche als inlantsche/ in dese troublen binnen der Stadt Groeningen geweken / tot heure alimentatie ende onderhoudt gemaeckt ende aengelegt zijn / sal staen tot Decisie vande Staten oft Magistraten vanden Provintien oft Steden / daer onder de Corpora vanden Stiften ende Cloosteren gelegen zijn / omme met kennisse van saken daer inne te doen/ als naer Recht ende Justicie bevonden sal worden te behooren.

Sullen

XVI.

Sullen oock de Gesanten der Stadt Groeningen tot Bruessel met haeren dienaeren ende goederen / in desen verdrach besoent/ eñ begrepen zijn/ mits incomende binnen drie maenden.

XVII.

Item sullen die Burgers die gheduerende dese Belegeringe gevangen mogen zijn / ge-relaxeert worden / mits betalende heure Rantsoenen.

XVIII.

Item sal des Stadts Regieringe bestaen by de Magistraet, des wort verstaen / dat de Magistraet ende Gezwoozen Gemeente voor dese reyse by zijne Excell. eñ Gen. met Advijs vanden Raedt van State sal worden ghestelt. Ende dat voorts-aen die verkiesinghe vande Magistraet, sal geschieden volgens het oude gebruyck. Mits dat inde plaetse van het wtdeelen vande Boonen / zijne Gen. als Stadthouder vijf vande vier en-twintich gezwoozen Gemeente sal mogen eligeren / die alsdan sullen procederen tot verkiesinge vande Magistraet, volgens den ouden ghebruyck / ende dit geduerende dese Oorloge.

XIX.

Item salmen in conformiteyt van d'Unie / de Stadt Groeningen ende Ommelanden / sonder haer gemeen consent ende bewilsinge aen geenen Coningen / Fursten / ost Heeren / Steden oft Landen transporteren ende overdragen / nochte de Stadt met geen Casteel beswaren.

XX.

Item sullen die vande Magistraet, de Burgeren ende Inwoonderen van Groeningen / aen de Generaliteyt doen den behoorlijcken Eedt van Getrouwicheyt / soo alle andere ge-reduceerde Steden hebben gedaen.

XXI.

Item sullen alle Provisien 't zy van Gelt / Ammunitien van Oorloge / Vivers, Geschut ende andersins van wegen den Coninck van Spaignien in Groeningen geschicket / of hem toecomende / oft andersins / geduerende dese Oorloge / daerinne gecomen / overgelevert worden aende Generaliteyt, oft heure ge-Committeerde.

Item

XXIJ.

Item dat het Crijgs-volck vanden Coninck van Spaingien/ sal uyter Stad Groningen ende het Schuyten-diep vertrecken.

Aldus gedaen ende ge-resolveert in 't Leger voor Groeningen, den 23. Julij 1594.

was geparagrapheert Comans vt.

Ende met zijnes Excell. ende Gen. handtschrift verteyckent.

Maurice de Nassauw. Wilhelm Ludwig Graeff zu Nassauw.

Ende besegelt met het Segul van zijne Excell. ende Raden van Staete,

Ter Ordonantie van zijn Excell: geteyckent.
Milander.

Ter Ordinantie vande Raden van Staete,
G. van Zuylen.

Ende daer onder stondt noch geteycken,

Albert Eels,
Johan van Ballen,
Frederich Moy-steen,
Johannes Apherdianus,
Commendeur tho Werffum
Johannes Krijthe
Popko Everardi.
Johan Lubbers, Stads Bouwmester.